

AmCham Moldova
fighting for your business

AP "Camera de Comerț Americană din Moldova"
nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, MD-2005, Chișinău, Moldova
Tel.: +373 22 211 781, Fax: +373 22 211 782
info@amcham.md, www.amcham.md

Către: Ștefan Creangă
Președinte
Comisia parlamentară economie, buget și finanțe

Nr. 35 din 4 aprilie 2017

Ref.: Comentariile A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova” la proiectul legii privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului

Stimate Dle Președinte,

Din numele Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” (în continuare „AmCham”), Vă transmitem comentariile și propunerile noastre referitoare la proiectul Legii privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Salutăm inițiativa de apropiere a legislației naționale cu normele europene – Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului. În acest sens, recunoaștem necesitatea existenței măsurilor de precauție sporită privind clientela, care să fie aplicate de entitățile raportoare în relațiile lor cu persoanele fizice sau juridice, dar paralel păstrându-se un echilibru sănătos în ceea ce privește gradul de împovărare a mediului privat și calitatea mecanismelor de aplicare a noilor rigori.

Conștientizând importanța examinării proiectului în Parlament, Vă rugăm să găsiți în anexă comentariile AmCham la proiectul de lege precitat și ne exprimăm disponibilitatea pentru detalierea recomandărilor adresate.

Cu respect,

Mila Malairău
Director Executiv
AP „Camera de Comerț Americană din Moldova

Nr.	Denumirea articolelor care se propun spre modificare	Comentarii și recomandări
1	Articolul 4. Entitățile raportoare	Se propune excluderea pct. i) din art. 4 alin. (1) al proiectului, care impune obligații de <i>entitate raportoare</i> în sarcina următorilor subiecți – „<i>locatorii persoane fizice sau juridice care practică activitate de întreprinzător și transmit, în condițiile contractului de leasing, locatarilor, la solicitarea acestora, pentru o anumită perioadă, dreptul de posesiune și/sau de folosință asupra unui bun al cărui proprietar sînt, cu sau fără transmiterea dreptului de proprietate asupra bunului la expirarea contractului</i>”. Cu titlu de drept comparativ, locatorii în cadrul contractelor de leasing, de regulă, nu se includ în categoria de entități raportoare prin prisma legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor. Astfel, acești subiecți nu sunt menționați în Directiva 2015/849/CE, Legea României (art. 10) sau Legea Ucrainei (art. 5).
2	Articolul 5. Măsuri de precauție privind clienții	Se recomandă inserarea unui alineat nou în art. 5 al proiectului, având următorul conținut: <i>„Prin derogare de la alin. (1), verificarea identității clientului și a beneficiarului efectiv poate fi realizată în timpul constituirii unei relații de afaceri, în cazul în care acest lucru este necesar pentru a nu întrerupe practicile comerciale normale și în cazul în care riscul de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului este redus. În astfel de situații, procedurile de precauție se realizează cât de curând posibil după contactul inițial”.</i> Introducerea acestei excepții de la regula generală, în a cărei bază aplicarea măsurilor de precauție privind clienții se efectuează până la inițierea relațiilor de afaceri, este necesară pentru a asigura continuitate în fluxul operațiunilor comerciale, atunci când riscurile de spălare a banilor aferente tranzacției sunt reduse. Este de menționat că această derogare transpune norma art. 14 alin. (2) din Directiva 2015/849/CE.
3	Articolul 5. Măsuri de precauție privind clienții	Se recomandă menționarea expresă în art. 5 alin. (2) lit. a) din proiect, care descrie măsurile de precauție aplicate de entitățile raportoare, nu doar a obligației de a verifica identitatea clienților, ci și de a solicita o copie a documentelor de identitate. În acest mod, se va asigura consistența cu norma art. 9 alin. (2) din proiect care obligă entitățile raportoare să păstreze evidența „<i>tuturor documentelor și informației despre clienți și beneficiarii efectivi (...) inclusiv copiile documentelor de identificare</i>”.

4	Articolul 6. Evaluarea riscurilor și abordarea bazată pe risc	Norma art. 6 alin. (1) din proiect este lipsită de previzibilitate întrucât <u>nu precizează cerințe privind forma și conținutul documentelor în care vor fi reflectate rezultatele evaluării riscurilor</u>, efectuate de către entitățile raportoare. În plus, art. 8 alin. (2) din Directiva 2015/849/CE instituie o excepție de la necesitatea evaluării individuale documentate a riscurilor în cazul în care „riscurile inerente unui sector sunt clare”, iar proiectul legii naționale omite să transpună o astfel de normă îndreptată spre diminuarea sarcinii administrative impuse asupra entităților raportoare.
5	Articolul 8. Măsuri de precauție sporită privind clienții	Se notează că art. 8 din proiectul legii prevede un șir de măsuri de precauție sporită privind clienții, însă utilizează noțiuni care nu corespund standardelor de claritate și previzibilitate în interpretare, precum: - „<u>actualizarea mai frecventă a datelor de identificare ale clientului (...)</u>” (art. 8 alin. (2) lit. a)) - „<u>activități care implică frecvent numerar în proporții considerabile</u>” (art. 8 alin. (3) lit. f)) Astfel, întru atribuirea caracterului transparent și explicit al normelor juridice, propunem substituirea noțiunilor interpretabile cu termeni ce vor permite identificarea cu suficientă precizie a frecvenței operațiunilor descrise în art. 8 din proiect.
6	Articolul 9. Păstrarea datelor	Norma art. 9 alin. (3) din proiect impune entităților raportoare să dispună de „(...) <u>sisteme eficiente, inclusiv proceduri care să răspundă rapid și în mod complet la toate solicitările și cererile Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (...)</u>”. Această normă nu întrunește condițiile privind claritatea și certitudinea în efectele produse, întrucât <u>nu oferă precizări referitor la parametrii pe care urmează să le întrunească „sistemele” implementate de entități raportoare în scopul respectării cerințelor legale.</u> În aceeași ordine de idei, nu este cert în interpretare termenul de răspuns „rapid” și criteriile în a căror bază se va determina dacă entitatea raportoare s-a conformat standardelor atunci când a transmis răspunsul la solicitarea autorității de supraveghere.
7	Articolul 23. Sanțiuni	În art. 23 alin. (4) din proiect, recomandăm inserarea sintagmei „prevăzute în art. 7, art. 8, art. 9, art. 11 și art. 13” după sintagma „ce țin de nerespectarea cerințelor prezentei legi”. Este important de menționat că art. 22 alin. (4) din proiect nu diferențiază categoriile de încălcări ale prevederilor legii, care vor fi considerate <i>ex ante</i> ca fiind fapte suficient de grave pentru a justifica aplicarea amenzilor substanțiale impuse în sarcina entităților raportoare. Totodată, nu sunt prezentate criterii clare de individualizare a mărimii amenzilor aplicabile în raport cu tipurile de încălcări și impactul acestora (e.g. erori în raportare, încălcarea termenilor de raportare, necorespunderea regulamentelor interne cerințelor legislative etc.).

		Astfel, versiunea curentă a proiectului îi acordă autorității de supraveghere o largă marjă de interpretare subiectivă și ar putea genera situații de aplicare a unor sancțiuni neproporționale și imprevizibile pentru subiecții vizați. Așa fiind, pentru a permite entităților raportoare să-și formeze așteptări clare referitor la modul în care va fi aplicată legea, este necesar, cel puțin, să fie evidențiate în textul normei prevederile legii a căror încălcare ar putea atrage aplicarea sancțiunilor, în cazul întrunirii celorlalte condiții prevăzute de proiect (e.g. caracter sistematic, consecințe grave). <i>În acest context, după modelul art. 59 alin. (1) din Directiva 2015/849/CE, propunem să fie prevăzute expres normele legii, a căror încălcare poate genera aplicarea sancțiunilor: art. 7 și art. 8 (măsurile de precauție privind clientela), art. 9 (păstrarea datelor), art. 11 (raportarea activităților sau tranzacțiilor care cad sub incidența legii) și art. 13 (politici, controale interne și proceduri).</i> Totodată, este necesar ca autoritățile de supraveghere să concretizeze în acte normative subordonate, precum și printr-o practică transparentă și consecventă, criteriile de stabilire a cuantumului amenzilor în funcție de categoriile încălcărilor.
8	Articolul 23. Sancțiuni	În art. 23 alin. (4) lit. b) din proiect, propunem substituirea sintagmei „entitățile raportoare de la art. 4 alin. (1) lit. a), c), h) și i)” cu sintagma „entitățile raportoare prevăzute în art. 4 alin. (1) lit. a) și c)”. Norma art. 59 alin. (3) din Directiva 2015/849/CE, a cărei transpunere se urmărește, prevede aplicarea unor amenzi majorate, în comparație cu regula generală, în cazul în care entitatea raportoare este o instituție de credit sau o instituție financiară. Însă, proiectul legii naționale extinde nejustificat categoriile de subiecți supuși amenzilor majorate, incluzând avocații, notarii și alți liberi profesioniști (art. 4 alin. (1) lit. h)); locatorii în cadrul contractelor de leasing (art. 4 alin. (1) lit. i)).